

הוכן עי"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

תמורה דף ל.

האומר לחבירו הא לך טלה זה ותלין שפחתך הכנענית אצל עבדי העברי, האם הוי אתנן?

	ביש לו אשה ובנים	באין לו אשה ובנים	
לרבי	לא הוי אתנן	לא הוי אתנן	
לחכמים	לא הוי אתנן	הוי אתנן ¹	

שני שותפים שחלקו, אחד נטל עשרה טלאים, ואחד נטל ט' טלאים וכלב, מה דין הטלאים?

	כשהטלה שוה כמו הכלב	כשהכלב שוה יותר מהטלה ²	
אותם הטלאים שעם הכלב	מותרים	מותרים	
אותם הטלאים שכנגד הכלב	מותרים חוץ מאחד ³	אסורים	

תמורה דף ל:

מה דין הולד של האסורים דלהלן, האם גם הוא נאסר למזבח?

	ולד הנרבעת והנוגחת	ולד מוקצה ונעבד	
לרבא	אסור	מותר	
לאיכא דאמרי ברבא	אסור	אסור	

מה דין שינוי או נולד, באיסור נעבד או באתנן? [תוד"ה דניחא].

	באיסור נעבד	באיסור אתנן	
ולד	לאיכא דאמרי דרבא: אסור	מותר	
חיטים ונעשו סולת - שינוי	לדחיית הגמ' בע"ז: מותר	לב"ש: אסור ⁴	

¹ כן העמיד שמואל בר רב יצחק את מחלוקת רבי וחכמים - במחלוקת האם כשאין לעבד עברי אשה ובנים רבו מוסר לו שפחה כנענית או לא מוסר לו.

² וכגון שהיו העשרה טלאים שכנגדו שוים כל אחד דינר, ואילו הט' הטלאים שעם הכלב שוים כל אחד דינר פחות מעה, והכלב שוה דינר וט' מעות, שנמצא שבכל טלה שכנגד הכלב יש בו מעט מחליפי הכלב.

³ וכתבו תוס' (ד"ה ואידך), דהניחא לר"י דפסק דיש ברירה, א"כ מובן קושית הגמ' ש"ניפוק חדא להדי כלבא והנך כולהו לישתרו"י - אבל לר"ת שפסק דאין ברירה קשה מה הקושיא. ותירצו דהקושיא לתנאים דיש להם ברירה. עוד כתבו ליסד, דבכל דבר שהוברר האיסור מתחילה ואח"כ נתערב בהיתר - בזה לא סמכינן אברירה, כיון שכבר מתחילת התערובת היה באיסור. אולם דבר שנולד איסורו בשעה שכבר היו מעורבים, כגון בשני לוגים שאני עתיד להפריש, ששם תרומה חל כשכבר היו מעורבים, וכן כאן שהחליף את הטלאים עם הכלב, שנולד האיסור בטלה שכנגד הכלב כשכבר היו מעורבים, בזה שפיר סמכינן על ברירה לומר במה בכלל נולד האיסור.

⁴ ומקשים תוס', דנמצא לב"ש שגבי נעבד אמרינן דחמור יותר ולד משינוי, ואילו גבי אתנן אמרינן דחמור יותר שינוי מולד. ותירצו תוס' דאכן כן הוא, והסברא דבע"ז דעתו להשתחוות לבהמה ולנפחה ולכן גם הולד אסור, משא"כ בחיטים ועשאן סולת כוונתו היתה להשתחוות לחיטים דוקא - דזה מה שהוא רואה.

הוכן עי"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

תמורה דף ל:

נתן לה באתנן דברים דלהלן, האם נאסרו?

לקדשי מזבח: קרבנות, שמנים וסלתות	לקדשי בדק הבית: פרה אדומה, זהב לאחורי בית הכפורת	
נאסר	לא נאסר	לרבי אלעזר
נאסר	נאסר	לחכמים / ר' יוסי בר' יהודה

האם מותר לקבל מעות תמורת המינוי על קרבן פסח?

לצורך קניית עצים לצלותו	לצורך לעשות מקח וממכר	
מותר	אסור	לרבנן
מותר	מותר	לרבי

כל האסורים לגבי מזבח, מה דין ולדותיהם ללישנא קמא?

עיברו ולבסוף נרבעו	נרבעו ולבסוף עיברו	
לרבנן / משנתנו: מותרים לר' אליעזר: אסורים	מותרים	לרב הונא בר חיננא אמר רב נחמן ¹
אסורים	לרבנן / משנתנו: מותרים לר' אליעזר: אסורים	לרבא ²

כל האסורים לגבי מזבח, מה דין ולדותיהם ללישנא אחרינא?

נרבעו כשהם מוקדשים	נרבעו כשהם חולין ³	
לרבנן / משנתנו: מותרים לר' אליעזר: אסורים	מותרים	לרב הונא בר חיננא אמר רב נחמן ⁴
אסורים	לרבנן / משנתנו: מותרים לר' אליעזר: אסורים	לרבא אמר רב נחמן ⁵

ואילו גבי אתנן אזלינן בתר דעת האשה, ודעתה העיקר, ולכך גבי בהמה דעתה לבהמה ולא לולד - ולכן הולד לא נאסר, משא"כ גבי חיטים ודאי דעתה לסולת שתעשה מהם לבסוף, לכך שם נאסר גם השינוי.

¹ רב נחמן מעמיד את מחלוקתם האם אמרינן עובר ירך אמו, ולכך אם עיברו ולבסוף נרבעו דודאי לא נרבע העובר לכוי"ע מותר, והמחלוקת היא בעיברו ולבסוף נרבעו האם אמרינן שעובר ירך אמו וגם העובר נרבע, או לאו ירך אמו ולא נרבע העובר.

² רבא מעמיד את מחלוקתם בנרבעו ולבסוף עיברו - האם אמרינן דזה וזה גורם אסור. אולם בעיברו ולבסוף נרבעו לכוי"ע אסור, כיון דאמרינן דהיא וולדה נרבעו והיא וולדה נגחו.

³ משמע בין עיברו ולבסוף נרבעו בין נרבעו ולבסוף עיברו.

⁴ ס"ל שכשנרבעו כשהם חולין כיון שנשתנו ונתקדשו לכוי"ע שינוי מילתא הוי ומותרים, והמחלוקת כשנרבעו כשהם חולין האם אמרינן דביזוי מילתא הוא לאוסרם.

⁵ ס"ל כשנרבעו כשהם קדושים לכוי"ע אסור כיון שיש כאן ביזוי, ונחלקו כשנרבעו כשהם חולין האם חשוב כאן שינוי לעקור את הביזוי או לא, דרבנן סברי שהוי שינוי ומותרים, ור"א ס"ל שהביזוי עדיין נשאר ואסורים.